

Двірець без дворців

Потрапити у Двірець із райцентру можна двома автомобільними шляхами, подолавши 39 або 59 км. Це невеличке село підпорядковане Степанській селищній раді. Помітно, що гостей тут бачать рідко, адже жителі допитливо цікавились, хто ми та чому приїхали.

Дізнавшись, що завітали газетярі, пригадували, що вже зустрічали журналістів, щоправда, років 10 тому, коли у Двірець проводили газ. Нині ж ним користуються далеко не всі місцеві, кажуть – дорого.

Поселення на місці майбутнього Двірця виникло ще в другій половині 19 століття. Там оселився землеорендар Гілярій Павліковський. Згодом дворянин збудував собі великий будинок – справжній дворець. Він і дав назву населеному пункту, яке розбудувалося навколо. Місцеві досі не знають, як правильно величати рідне село – Дворець, як говорили раніше (така назва й на знаку при в'їзді), чи Двірець, як його звать віднедавна. Утім, назва – це єдине, що нагадує про події 150-річної давнини, бо дворянський маєток давно зруйнований, а теперішні скромні хатини селян на палаци геть не схожі. На декотрих будинках висять таблички «Продам», а деякі пустують забиті.

Зараз у Двірці проживають до 130 жителів, більшість із них пенсійного віку. Селяни розповідають, що молодь виїжджає на навчання, заробітки чи постійне місце проживання в інші міста. Старшому поколінню прикро, що молодь покидає рідні краї, але їх не засуджують, бо хочуть своїм дітям кращої долі. А у Двірці, зізнаються, робити нічого.

Справжня проблема для місцевих жителів те, що немає сполучення з іншими населеними пунктами. Адже там не їде жоден рейсовий автобус. Оскільки в селі є лише початкова школа, ФАП і один магазин, то звертатись за різними послугами повинні в сусідні поселення. Тож люди самотужки дістаються до Степаня, а це 4,3 км пішки чи велосипедом, або до Великого Вербчого – 6 км.

Проте в Степанській селищній раді не це називають основною проблемою населеного пункту. Бо місцевих за потреби підвозить шкільний автобус. «Медички немає в селі – це біда. Зараз головне вирішити це питання», – повідомив телефоном селищний голова Віктор Коротчук. Селяни підтвердили, що їхній ФАП справді пустує. Медсестра, родом зі Степаня, звільнилась, щоб поїхати на заробітки в Польщу, де за місяць нібито заробляє стільки, скільки за рік роботи у ФАПі.

Але є й такі, що намагаються знайти заняття в селі. Помітили у Двірці теплиці, де вирощують огірки. Трудяться місцеві на городах, що є в кожному обійсті, господарюють біля худоби, домашньої птиці, виготовляють знаряддя праці.

Половина приміщення – освітянам, інша – медикам

У Двірець варто було приїхати хоча б для того, щоб побачити, як в одному невеличкому одноповерховому приміщенні поєднуються школа і ФАП. Навряд чи ще в районі хтось може поділитись таким досвідом. І хоч поки що медзаклад не працює через відсутність фахівця, та, переступивши поріг школи, відразу відчутний характерний запах ліків.

ФАП і філія с. Двірець Опорного закладу «Степанська загальноосвітня школа I-III ст.» мають спільний коридор. Відразу зліва розташовані дві класні кімнати, а за дверима справа надають першу медичну допомогу. Важко уявити, як це практикують.

Педагог Неля Ширко розповіла, що раніше їхня початкова школа займала все приміщення, а потім половину віддали під медпункт. З учительської зробили ще один клас, тому зараз тут дуже мало місця. Немає навіть де шафи поставити, щоб діти зберігали там речі.

В останній навчальний день перед весняними канікулами потрапили на заняття в 3 клас, разом з якими займався ще один четвертокласник. Цікаво, що на уроках були лише хлопці. Всього їх у школі вісім і ще двоє дівчаток. Десятьох школярів навчають два вчителі. Також завітали на урок до першачків. Їх, як і годиться, забезпечили новими партами, наборами конструкторів «Lego», комплектами таблиць, ноутбуком. Неля Василівна пояснює, що навчання в першому класі націлене на всебічний розвиток особистості, виявлення здібностей. Це помітно з творчих робіт, які прикрашають класну кімнату.

Труднощі є з проведенням ремонту, адже два роки на нього зовсім не виділяють коштів. «Намагаємось дещо латати самостійно. Але це ж діти. Тут побили, там відламали. Батьки, звичайно, допомагають. Тому ремонтуємо все власними силами», – розповідає вчителька.

Помітили в класній кімнаті грубку, якою опалюють навчальний заклад. Двірець, до речі, одне з перших газифікованих сіл, та через високі тарифи на газ вимушені використовувати не надто сучасні методи.

Насамкінець поцікавились, де в такому маленькому приміщенні проводять заняття з фізкультури. В теплі пори року дітки займаються на спортмайданчику за школою, а взимку – на килимках у коридорі чи класній кімнаті.

Поєднує приємне з корисним

Біля магазину помітили чоловіка, який плів тин. Так Олександр Бородавко дбає про благоустрій села. Чоловік, який прожив у Двірці все життя, вирішив загородити насадження з власної ініціативи, щоб було гарніше. Нині він безробітний, більшість товаришів поїхали на заробітки, тож, каже, хочеться руки чимось зайняти. Олександр проживає з матір'ю та двома братами. Один з них робить кошики, граблі, віники – все, що знадобиться в господарстві. Місцевий житель зізнається, що жити тут нелегко, тому молодь і покидає малу Батьківщину.

Автомобіль – це розкіш у селі

За роботою застали й Марію Стрелку, яка прибирала город після зими. Жінка переїхала у Двірець із Кричильська в 1989 році. Відтоді не пригадує, щоб тут щось змінилось:

-Газ провели, та й то не всі користуються, бо не можуть оплатити. Раніше в село їздив автобус, а зараз і того немає. Мої внуки, які навчаються в Рівному, приїжджають спочатку в Степань, а далі пішки у Двірець ідуть. Мені часто треба відвідувати лікарню, бо мала онкозахворювання, перенесла операцію. Недобре без автобуса. Важко добиратись і дуже незручно. Власників авто в нас небагато, щоб попросити завезти. Автомобіль – це розкіш у селі, де немає ні роботи, ні нормальної зарплати.

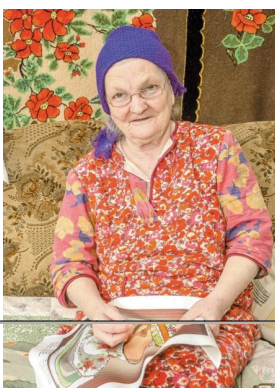
З 69-річною пані Марією проживають також донька та двоє внуків-студентів. Заради них тримає невелике господарство, щоб відправляти на навчання не з пустими руками. Донька працює в Степані, але заробітна плата в неї мізерна, бідкається мати. «Ну от як вижити? Добре, що я пенсію отримую, то плачу за газ, світло. А як молодим жити?» – зітхає жінка.

«Мені спиться і сниться те, що я роблю»

Місцеву майстриню Галину Волошину в селі знають усі. Жінка, за спеціальністю швачка, пропрацювала 25 років завідуючою Степанським буткомбінатом. Уміла пошити всяке, навіть кожуха чи шубу. Змалечку полюбила й вишивку, якою займається досі.

Галина з чоловіком Василем проживають у Двірці все життя. Він 39 років трудився маляром-штукатуром у Степані. Нині теж не сидить без діла – робить віники всім, хто попросить. Чоловік пишається дружиною-умилицею, демонструючи чимало її робіт.

Різних технік вишивання жінку ніхто не навчав. «Вони в мене, як я кажу, в комп'ютері закладені. Я уявляю візерунок, який хочу вишити. Іноді щось схоже знайду, сконструюю, перероблю, та й виходить своє», – ділиться досвідом майстриня.

Років 30 тому вона навіть вишила килим, який і досі прикрашає одну зі стін домівки. «Мені дід зробив столика, на який натягнули та прибили полотно. Це було колишнє покривало з інакшими квітами. Але я перемалювала їх на маки. І спеціальною голкою з довгою ниткою шила. Це така техніка, що потрібно з вивороту бити, а на лицевій виходить узор», – пояснює.

За зиму Галина Волошина пошила блузки трьом сусідським дівчатам, а ще вигаптувала картину зимової церкви, заготовки на чоловічі вишиванки, почала картину з бісеру. Каже, що зовсім не втомлюється, бо така робота – суцільне задоволення.

Подружжя виховало трьох доньок, тож мають уже трьох зятів, вісім внуків й одну правнучку, які проживають у Степані. Тетяна, до речі, перейняла здібності матері до рукоділля. Викладає гуртки в Степанському будинку дітей і молоді, вишиває, виготовляє ляльки, м'які іграшки, вироби з бісеру, декорації.

«Мені спиться і сниться те, що я роблю. Вже не раз думала, і навіщо воно мені треба? Але це ж таке задоволення», – каже про своє захоплення Галина Волошина. Також жінка любить розгадувати кросворди, а ще читати «Сарненські новини».

Долають труднощі гуртом

Любов і Володимир Копищуки – багатодітні батьки, виховали восьмеро дітей: дві доньки та шестеро синів. Четверо з них уже одружені, живуть у Києві, Сарнах, Двірці. Інші ще проживають із батьками. Двоє наймолодших відвідують Степанську ЗОШ I-III ступенів.

Володимир Гнатович родом із Короста, а дружина місцева. Тож у 1986 році збудували тут хатину. Чоловік працював у лісництві в цеху, а жінка в Степанському колгоспі. Зазвичай на роботу возили службовим авто, але доводилось і пішки ходити, і велосипедом їздити, всяке бувало, бо треба було якось сім'ю годувати.

Нині подружжя вже на пенсії. Зізнаються, що фінансів не вистачає, тому, наприклад, ремонтні роботи проводять поступово. «На пенсію не розженешся. Тож робимо потрошку. То двері замінили, то вікна», – розповідає господар. Газовий котел сім'я теж замінила на твердопаливний, бо пільг і субсидій не мають.

Син Олександр, який проживає з батьками, заготовляє березовий сік, розвозить людям, щоб заробити якусь копійчину. А одна з доньок уже теж має багатодітну сім'ю, виховує п'ятьох дітей.

Виїжджаючи з села помітили в лісі учнів, з якими знайомились у школі. Брати 10-річний Давид і 6-річний Микола Кошмаки збирали березовий сік. Діти розповіли, що цього річ соку вдосталь, тож вистачає і для себе, і на продаж. Юні господарі кажуть, що березовий сік їм смакує краще, ніж солодка вода, тому збирають його залюбки.

У кожній оселі, яку відвідали у Двірці, нас зустрічали гостинно, а проводжали щирою фразою: «З Богом». Схоже, жителі села звикли сподіватись лише на себе та вищі сили, бо іншої допомоги та підтримки в цьому населеному пункті, на жаль, не помітно.

Колядич Т.

